

Centrum Informacji Turystycznej***
www.itnowemiasto.pl

Nowe Miasto Lubawskie
www.umnowemiasto.pl

Szlak kajakowy rzeki Drwęca

Powiat Nowomiejski

Rodzone - Pustki - Bratian - Łąki Bratiańskie - Mszanowo - Nowe Miasto Lubawskie - Kurzętnik - Nielbark - Szramowo - Topiele

Majówka 2014 - Pływaj z nami Czystymi rzekami

Rzeka Drwęca stanowi prawy dopływ dolnej Wisły i ze względu na wyjątkowe walory przyrodniczo-krajobrazowe jest bardzo atrakcyjnym szlakiem kajakowym. Zaczyna swój bieg u podnóża Wzgórz Dylewskich, a kończy w Złotorii k. Torunia. Całkowita długość cieką wynosi 232 km, śr. szerokość 12 m, a śr. głębokość około 2,5 m. Rzeka Drwęca jest typową rzeką pojezierną i stanowi największy w Polsce rezerwat ichtiofaunistyczny utworzony w 1961 r. na obszarze 1.248 ha. Celem ochrony jest zachowanie środowiska wodnego w niezmiennym stanie, a w szczególności ochrona ryb wodnych: łososia, troci wędrowniej i certy.

Cenne przyrodniczo obszary doliny rzeki Drwęcy oraz jej dopływów należą do sieci ekologicznej Natura 2000. Celem ochrony jest zachowanie w niezmiennym stanie ważnych dla całej Europy siedlisk przyrodniczych, a także populacji gatunków zwierząt i roślin.

0,0 km

Spyw kajakowy rzeką Drwęcą rozpoczynamy od mostu drogowego na trasie Iława – Samplawa (DW 536) w miejscowości **Rodzone (1)**, gdzie wodujemy kajaki z prawego brzegu. Tuż przy moście, wody Drwęcy zasila jej lewobrzeżny dopływ: rzeka Sandela. Jest tu dogodne miejsce biwakowe z umocnionym nabrzeżem i zagospodarowaną łąką u miejscowego gospodarza.

3,4 km

Przed nami kamienno-ceglany **most kolejowy (2)** magistrali kolejowej Warszawa–Gdańsk, pod którym przepływamy. Most został wybudowany w 1876 r. a jego konstrukcja zachwyca detalami np. przyczółki wzmocnione kamieniem ciosanym.

6,7 km

Z prawej strony widoczne są w oddaleniu zabudowania wsi **Pustki (3)** - dawny folwark biskupów chełmińskich. Po kilku minutach płynięcia, pojawia się przed nami drogowy most, na drodze lokalnej Rakowice–Pustki–Radomno. Dolina rzeki zwęża się z prawej strony i pojawiają się wysokie wzniesienia, tworząc naturalną osłonę doliny Drwęcy. W okresie zimowym obszar ten ma zdecydowanie cieplejszy klimat, powstały w wyniku osłownego działania wzgórz z jednej strony oraz ściany lasów mieszanych z drugiej.

Po przepłynięciu ok. 1 km za mostem z prawej strony ujrzymy ujście prawobrzeżnego dopływu – strumienia Ruda zwanego Radomką. Płynąc dalej Drwęcą napotkamy pojedyncze przeszkody w postaci powalonych przez bobry drzew.

10,3 km

Z lewej strony pojawiają się zabudowania dużej wsi sołectkiej **Bratian (4)** położonej w miejscu ujścia rzeki Wel do Drwęcy. Nazwa wsi, jak podają nieudokumentowane przekazy ludowe, wywodzi się od imienia brata Jana z Sandomierza, który w nagrodę za dobrą służbę w szeregach zakonu krzyżackiego, otrzymał dobra bratiańskie i wybudować miał tu w XIII w. zamek obronny. Wieś posiada herb, który wg Jana Długosza przedstawia złote rogi jelenia na srebrnym tle. Najstarsza wzmianka o Bratianie pochodzi z 1343 r.

Przepływamy pod mostem drogowym na DK 15, a z lewej strony pojawia się ujście największego lewobrzeżnego dopływu – rzeki Wel (dł. całkowita cieką 118 km, szer. średnia 8,00 m, gł. średnia 1,50 m). W tym miejscu kończy się uregulowany w okresie międzywojennym odcinek rzeki, a jej koryto zaczyna silnie meandrować.

Omijamy pierwszą odnogę widoczną za mostem, a wpływamy w drugą odnogę rzeki Wel, gdzie po ok. 150 m możemy zacumować za zgodą gospodarza terenu – na dziedzińcu dawnego młyna, na odpoczynek i zrobienie niezbędnych zakupów.

Wyptywamy z ujścia Welu i przed nami ukazuje się kolejny most drogowy, rzeka poszerza swoje koryto, a nurt lekko przyspiesza. Zbliżamy się do zlokalizowanej na lewym brzegu rzeki miejscowości Mszanowo (wzmiankowana po raz pierwszy w 1327 r. pod nazwą

"Wipsanow" przy okazji nadania przez biskupa chełmińskiego Otto Mikołajowi z Tylic ziem, które leżały między jego dotychczasową posiadłością a Drwęcą i Welem. W 1546 r. kapituła chełmińska odstąpiła wieś biskupowi Tidemanowi, a 8 lat później biskup chełmiński Jan Lubodziecki przekazał wieś ponownie kapitule chełmińskiej).

12,8 km

Dalej z prawej strony rzeki pojawiają się zabudowania wsi znajdującej się w odległości 300 m od mostu drogowego w Mszanowie. **Łąki Bratiańskie (5)** - prawdopodobnie miejsce kultu pogańskiego, gdzie czczono boginię Majumę. W XIII w. istniała tu kaplica, gdzie czczono wizerunek Matki Boskiej; ok. 1624 r. starosta bratiański P. Działyński, sprowadził do Nowego Miasta Lub. Ojców Reformatów; rok później lisowczycy, a w 1628 r. Szwedzi, niszczą miasto i palą miejscowy kościół; w 1631 r. Działyński przynosi Reformatów do pobliskich Łąg, w których istnieje kaplica z cudowną figurą Matki Boskiej; wybudowana staraniem Działyńskiego drewniana kaplica niebawem spłonęła, a w 1638r. rozpoczęto budowę klasztoru i kościoła murowanego pod wezwaniem Wniebowzięcia Matki Boskiej; liczne cuda doświadczane za wstawiennictwem Matki Boskiej Łąkowskiej powodują, że 04.06.1752 r. miała miejsce uroczysta koronacja, a Łąki zaczęto nazywać „Pruska Częstochowa”. Wybudowano nowy klasztor, który po wybuchu pożaru od uderzenia pioruna w nocy z 5/6.05.1882 r. doszczętnie spłonął. Uratowano jednak cudowną figurkę, którą w uroczystej procesji przeniesiono do nowomiejskiej fary, gdzie przebywa do dnia dzisiejszego.

Rzeka silnie meandruje, brzegi porastają drzewa, które często są powalane przez bobry. Lewy brzeg wznosi się stromo, wysokie skarpy są podmywane przez silny nurt.

14,5 km

W oddali widać dwie wysokie kościelne wieże, sygnalizujące nam że zbliżamy się do **Nowego Miasta Lubawskiego (6)** - historia miasta sięga 1325 r., kiedy to komtur ziemi chełmińskiej Otto von Luttenberg założył nad rzeką Drwęcą miasto nazwane Novum forum (Nowy Targ) stanowiący ważny ośrodek administracyjno-gospodarczy państwa zakonnego. W średniowieczu Nuwenmarkt (Nowy Targ) należał do jednego z najbardziej ufortyfikowanych miast Zakonu krzyżackiego. System obrony miasta powstawał w I poł. XIV w.; miasto otoczone było podwójną fosą zasilaną wodami Drwęcy i międzywałem ziemnym; mury obronne miały grubość ok. 1 m i wysokość ok. 7 m. Uległy one częściowemu zniszczeniu w XVII w. i podczas Wojny Północnej, ale największe spustoszenie przyniósł im XIX w. Warto zobaczyć gotycki kościół pw. Św. Tomasza Apostoła i jego bogate wnętrze, d. kościół ewangelicki, baszty bramne, zabytkowe kamieniczki i Muzeum Ziemi Lubawskiej – www.itnowemiasto.pl; www.umnowemiasto.pl Pojawiają się starorzecza i okresowe zalewiska, dopływamy do kładki dla pieszych przy ulicy Wodnej. Z lewej strony przed przyczółkiem mostowym możliwość zacumowania, do centrum miasta mamy tylko ok. 100 m.

16,3 km

Za kolejnym zakrętem rzeki pojawiają się dwa mosty – kładka dla pieszych i most drogowy. Rzeka skręca w lewo i po chwili na wprost pojawia się most kolejowy z 1921 r. Osoby chcące zwiedzić miasto lub przenocować powinny tuż przy moście kolejowym wpłynąć do basenu **przystani kajakowej (7)** na lewym brzegu (baza MOSiR – hotelik, parking, miejsce biwakowania – www.mosirnml.pl). Krajobraz ulega zmianie, dolina rzeki zwęża się a wzgórz morenowe zbliżają się do Drwęcy. Rzeźba terenu staje się bardziej urozmaicona - spowodowało to działanie ostatniego zlodowacenia.

20,3 km

Szybki nurt sprawia, że po wypłynięciu z przystani miejskiej, zbliżamy się do przystani na lewym brzegu zaraz za mostem drogowym we wsi **Kurzętnik (8)** - prawa miejskie nadano jej przed 1330 r., utraciła je jednak przed I wojną światową. W lipcu 1410 r. Krzyżacy zamierzali stoczyć tu wielką bitwę z wojskami Jagiełły i Witolda. Warto zobaczyć: ruiny gotyckiego zamku kapituły chełmińskiej; kościół Marii Magdaleny z 1320 r. amfiteatr i Drogię Krzyżową.

W obrębie mostu drogowego widać stare pale po wcześniejszym drewnianym moście oraz dwa nieduże kamienne bystrza, na które muszą uważać mniej doświadczeni kajakarze. Bezpiecznie cumujemy na terenie gminnej przystani kajakowej, uzupełniając zapasy, gdyż przez kolejne kilkanaście km nie będzie takiej możliwości. Po prawej stronie w oddaleniu około 0,5 km rozciąga się wieś Lipowiec. Rzeka nadal meandruje, napotykamy przeszkody w postaci powalonych drzew. Za wsią mijamy przyczółki dawnego mostu bocznicy kolejowej byłej kopalni żwiru. Linia lasu z lewej strony dochodzi do skarpy rzecznej, z prawej strony liczne starorzecza i podmokłe łąki.

27,4 km

Przed nami pojawia się most drogowy na drodze Nielbark–Tereszewo. Pod mostem nieduże kamienne bystrze, na które powinniśmy uważać. Po przepłynięciu ok. 200 m, poniżej mostu można dobić do lewego brzegu. Dogodne, zagospodarowane miejsce biwakowe, uczęszczane przez wędkarzy, turystów i kajakarzy. Można popłynąć dalej i po ok. 1,2 km, z lewej strony, na zakolu widoczne ujście strumienia Struga Krzemieniewska, którą można wpłynąć na wody użytku ekologicznego - wyrobiska pożwirowego jeziora **Nielbark (9)** o pow. ponad 60 ha i po przepłynięciu akwenu wyrobiska dopływamy do łąki biwakowej.

Uwaga! Ujście strumienia zarasta roślinnością i łatwo można je przegapić. Otoczenie rzeki staje się bardzo urozmaicone, pojawia się coraz więcej lasów, wysokie skarpy porośnięte trzcinowiskami, zielone łąki. Srebrzysta wstęga meandrującej Drwęcy w otoczeniu soczystej zieleni przyległych łąk i lasów tworzy urokliwe krajobrazy, pozytywnie motywując uczestników spływu.

34,4 km

W oddali na prawym brzegu widoczne są zabudowania wsi **Szramowo (10)**. Rzeka wije się w wąskiej dolinie otoczona podmokłymi łąkami. Po obu stronach wznoszą się wysokie pagórkowate wzniesienia, po prawej stronie zarośnięte – prawie niewidoczne ujście strumienia odprowadzającego wody jeziora Szramowa. Brzegi rzeki porastają wierzby i olchy oraz kępy łożyny, z lewej ściana się rozległe łąki, po prawej wznoszą się wysokie morenowe wzgórz. W pobliżu we wsi Wielki Głęboćek na turystów czeka „Zajazd Przy Kominku”, który widoczny jest z rzeki oraz pole namiotowe lub Głęboćek Vine Resort & Spa – www.gleboczek.pl, jak również Restauracja & Hotel Cykada www.hotel-cykada.com.

37,3 km

Spływ można zakończyć przy moście drogowym na DK 15 Toruń – Olsztyn, gdzie jest dogodne miejsce na wynoskę i dojazd dla samochodów odbierających uczestników spływu i sprzęt. Miejsce to zwane jest potocznie **Topiele (11)**, od szerokiego i bagnistego w tym miejscu przejścia przez dolinę Drwęcy.

Organizacja spływów i wypożyczalnia kajaków:

www.splywydrweca.pl

www.kajakidrweca.pl

www.kajakibrodnica.pl

www.itnowemiasto.pl